

Dagens Industri • Fredag 1 september 2000

Sverige behöver en RO – en rättsombudsman

Sin svarsartikel den 19/8 avslutar Anne Ramberg, generalsekreterare i Sveriges Advokatsamfund, på följande sätt: "Förakt för grundläggande demokratiska institutioner är mycket farligare än de undantagsvisa tillkortakommanden som enskilda företrädare må göra sig skyldiga till."

Det är som att höra 1800-talsprästen: "Du skall tro och Din tro skall vara stark". Det auktoritära svenska samhället är sedan länge borta, men det finns kanske en rest kvar i vissa juridiska kretsar.

Med Rambergs inställning kan rättsväsendet aldrig bli bättre. Det vore mer konstruktivt att anse, att rättsväsendet ska göra sig förtjänt av allmänhetens förtroende.

Ramberg fortsätter med att den som förlorat en process i domstol ofta blir sårad och förtroendet för rättsväsendet minskar. Personliga korståg som förkläds till allmän opinionsbildning gagnar inte debatten.

Nu är det faktiskt inte det som debatten handlar om. De flesta kan ta ett nederlag om det går att förstå domen.

Att hovrätter och HD endast fällt två (2) advokater på 60 år borde få alla larm-

klockor att ringa.

Som rättsväsendet nu är organiserat, finns det välgrundad anledning till allmänhetens misstro. Juristers kåranda är i vissa situationer stark.

Rättskonsumenter lockas in i dyra och arbetskrävande mål mot jurister som de inte har en chans att vinna. Den rättssökande, som ofta förlorat sina tillgångar, ska där efter ha både kraft och kompetens att resa sig mot en part som inte saknar något.

Det behövs en RO, en Rättsombudsman, och en specialdomstol för att ta till vara rättskonsumentens intressen när rättsväsendet felat. En sådan institution skulle förbättra både kvalitet och effektivitet.

LARS CORNELL
Ekonom

Tidigare inlägg: 27/5, 8/6, 17/6, 4/7, 13/7, 25/7, 3/8, 4/8, 19/8 och 29/8.

Anne Ramberg låter som en präst på 1800-talet, tycker Lars Cornell.

Tidigare inlägg

27/5, 8/6, 17/6, 4/7, 13/7, 25/7, 3/8, 4/8, 19/8, 29/8 och 1/9

Advokaterna måste kontrolleras bättre. Tidigare förbättringar i disciplinnämndens procedur och representation har bara införts under tryck utifrån.

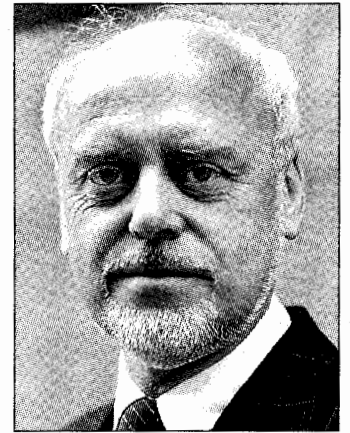
Advokatsamfundet omvänder sig nog bara under galgen

Rubriker i pressen som "Ledande affärsadvokat häktad för skattebrott", "Advokat inblandad i skalbolagsaffärer", "Advokat medverkat i penningtvätt" och "Advokaten skrev själv testamentet" har blivit allt vanligare. Detta är en allvarlig utveckling som dock inte avspeglas i antalet av Advokatsamfundet fällda advokater.

Bertil Burström (27/5) och chefsåklagare Annette von Sydow (17/6 och 29/8) har i sina artiklar pekat på liknande oetiska förfaranden.

Det är inget nytt att vissa advokater medverkar i oetiska förfaranden och misstänkt brottslighet. Endast sällan utesluts sådana advokater ur Advokatsamfundet. I regel blir det en erinran eller varning och i allvarliga fall möjligen en straffavgift.

Mot bakgrund av att titeln "advokat" är lagligt skyddad och att advokater har en offentligrättslig ställning kan och ska höga krav ställas på deras yrkesutövning. Det kan därför inte accepteras att medlemmar av en av samhället på detta sätt

Senare års många oetiska affärer med advokater inblandade har inte motsvarats av ökat antal fällningar i disciplinnämnden, konstaterar **STIG GUSTAFSSON**, före detta chefsjurist i TCO.

Fram till 1982 var alla nio i nämnden advokater, men efter en motion i riksdagen, beslöt samfundet att förekomma ett riksdagsbeslut och ändrade stadgarna genom att införa ett system med två offentliga representanter, som sedermera utökats till tre.

Anne Ramberg, generalsekreterare i Advokatsamfundet, framhåller i sin artikel att en viktig skillnad mellan Danmark och Norge å ena sidan och Sverige å andra är att vi inte har något advokatmonopol. Detta är dock en sanning med modifikation – som försvarare i brottmål får endast ledamot av Advokatsamfundet utses. Där föreligger alltså ett Advokatmonopol.

Advokaternas centrala ställning inom rättssystemet har dessutom stärkts i olika avseenden, bland annat på rättshjälpsområdet och när det gäller konkursförvaltning.

Vi väntar för övrigt på en reaktion från institionen...

mer konstruktivt att anse, att rättsväsendet ska göra sig förtjänt av allmänhetens förtroende.

Ramberg fortsätter med att den som förlorat en process i domstol ofta blir sårad och förtroendet för rättsväsendet minskar. Personliga korståg som förkläds till allmän opinionsbildning gagnar inte debatten.

Nu är det faktiskt inte det som debatten handlar om. De flesta kan ta ett nederlag om det går att förstå domen.

Att hovrätter och HD endast fällt två (2) advokater på 60 år borde få alla larm-

efter ha både kraft och kompetens att resa sig mot en part som inte saknar något.

Det behövs en RO, en Rättsombudsman, och en specialdomstol för att ta till vara rättskonsumentens intressen när rättsväsendet felat. En sådan institution skulle förbättra både kvalitet och effektivitet.

LARS CORNELL
Ekonom

Tidigare inlägg: 27/5, 8/6, 17/6, 4/7, 13/7, 25/7, 3/8, 4/8, 19/8 och 29/8.

Sekretessen skyddar bara advokaterna

Varför måste ärenden i Advokatsamfundets disciplinnämnd behandlas under sekretess? Om klienten önskar offentlighet är detta väl en rimlig begäran. I annat fall måste man tolka sekretessen endast som skydd för advokaterna.

Jag har i många år haft anledning följa några disciplinärenden, och tror mig se att egentligen endast triviala förseelser av typen för sent inlämnade eller besvarade skrivelser kan leda till påföljd. Försummade fataliefrister (besvärstider) är ju omöjliga att motbevisa för advokaten.

Allvarliga försummelser som oaksamhet, vårdslöshet, kunskapsluckor och trohetslöshet leder sällan till anmärkning, såvida inte advokaten i fråga erkänner, vilket väl sällan händer.

Efter att ha sett en disciplinanmälan med sju punkter, varav endast ett par behandlades i ärendet, ifrågasätter jag starkt lämpligheten med sekretess i disciplinnämnden. Vad anser vår justitieminister och hennes departement?

Den parlamentariska utredningen om advokatansvaret ledde tydligen inte till någon förändring. Men så undvek man också att tillfråga klienterna, utan frågade i stället ganska oinformerade eller oerfarna remissorgan.

JKs och Svea Hovrätts remissvar (instanser som känner till problemen) beaktades inte.

SONJA ANDERSSON
Höganäs

sig nog bara under galgen

Rubriker i pressen som "Ledande affärsadvokat häktad för skattebrott", "Advokat inblandad i skalbolagsaffärer", "Advokat medverkat i penningtvätt" och "Advokaten skrev själv testamentet" har blivit allt vanligare. Detta är en allvarlig utveckling som dock inte avspeglas i antalet av Advokatsamfundet fällda advokater.

Bertil Burström (27/5) och chefsåklagare Annette von Sydow (17/6 och 29/8) har i sina artiklar pekat på liknande oetiska förfaranden.

Det är inget nytt att vissa advokater medverkar i oetiska förfaranden och misstänkt brottslighet. Endast sällan utesluts sådana advokater ur Advokatsamfundet. I regel blir det en erinran eller varning och i allvarliga fall möjligen en straffavgift.

Mot bakgrund av att titeln "advokat" är lagligt skyddad och att advokater har en offentligrättslig ställning kan och ska höga krav ställas på deras yrkesutövning. Det kan därför inte accepteras att medlemmar av en av samhället på detta sätt skyddad yrkesgrupp vid uppenbara övertramp ska få behålla och använda sig av advokattiteln.

Man kan bara beklaga att 1982 års reform blev en halvmesyra: att bara två offentliga representanter tillfördes disciplinnämnden (numera tre). Nämndens avgöranden innefattar ofta etiska bedömningar där det kan ha ett mycket stort värde att lekmannasynpunkter förs fram.

Men Advokatsamfundet lever i den bästa av världar – man säger att en mer kvalificerad kontroll än den som samfundet utövar kan man svårigen tänka sig. Hur går då denna "kvalificerade kontroll" till?

Till för ett par år sedan var proceduren den att när en anmälan gjordes mot en advokat var det i första hand styrelsen som tog upp ärendet. Om styrelsen fann att en disciplinär åtgärd inte var påkallad, fick styrelsen avgöra ärendet. I annat fall hänsköts ärendet till disciplinnämnden.

Efter en stadgeändring sorterar inte längre styrelsen anmälningarna. Ändringen gjordes sedan det blivit bekant att regeringen skulle tillsätta en parlamentarisk utredning för att se över samfundets disciplinverksamhet. Detta var inte det första exemplet på en omvändelse under galgen från Advokatsamfundets sida. Under många år motsatte sig samfundet en representation för det allmänna i disciplinnämnden.

Fram till 1982 var alla nio i nämnden advokater, men efter en motion i riksdagen, beslöt samfundet att förekomma ett riksdagsbeslut och ändrade stadgarna genom att införa ett system med två offentliga representanter, som sedermera utökats till tre.

Anne Ramberg, generalsekreterare i Advokatsamfundet, framhåller i sin artikel att en viktig skillnad mellan Danmark och Norge å ena sidan och Sverige å andra är att vi inte har något advokatmonopol. Detta är dock en sanning med modifikation – som försvarare i brottmål får endast ledamot av Advokatsamfundet utses. Där föreligger alltså ett Advokatmonopol.

Advokaternas centrala ställning inom rättssystemet har dessutom stärkts i olika avseenden, bland annat på rättshjälpsområdet och när det gäller konkursförvaltning.

Vi väntar för övrigt på en reaktion från justitiedepartementets sida på förslagen från advokatkommittén som bland annat innebär att regeringen utser ordföranden i disciplinnämnden precis som i Danmark. Ett förslag som även juridiska fakulteten vid Uppsala universitet ställt sig bakom.

En annan fråga som uppmärksamats är informationsutbytet mellan myndigheter och samfundet.

I dag vet domstolar, åklagare och andra myndigheter ofta inte att en viss advokat prickats av disciplinnämnden. Det borde vara en rutin att berörda myndigheter underrättas om detta, liksom att myndigheter som i sin verksamhet iakttar en anmärkningsvärd omständighet i en advokats handlande ska fästa samfundets uppmärksamhet på detta.

Det borde ligga i både samhällets och samfundets intresse att det är väl sörgt för att missförhållanden inom advokatkåren på ett så tidigt stadium som möjligt upptäcks och beivras.

Jag vet att det inom samfundet finns insiktsfulla personer som välkomnar en förändring.

Denna stora grupp kan inte vara betjänt av att samfundet fortsätter att försvara ett system som murknat inifrån och som medfört ett alltmer minskat förtroende från allmänhetens sida.

STIG GUSTAFSSON